

Literární procházky Knihovny města Ostravy

Radvanicemi nejen za ostravskými spiritisty ✓

KNIHOVNA!!!

Radvanicemi nejen za ostravskými spiritisty

 ✓

Věděli jste, že Radvanice byly před druhou světovou válkou druhým největším centrem českého spiritismu? A že na výstavbu jejich honosného spolkového domu přispěla dokonce i vdova po spisovateli a tvůrci legendární postavy Sherlocka Holmese – Siru Arthuru Conanu Doylovi?

To ale není ani zdaleka všechno, co by na sebe tato ostravská čtvrť mohla prozradit. Vydejme se proto společně nejen po stopách onoho předválečného fenoménu, jakým bylo zdejší spiritistické hnutí, ale také za osudy a příběhy spisovatelů, pro něž se Radvanice staly domovem a inspirací.

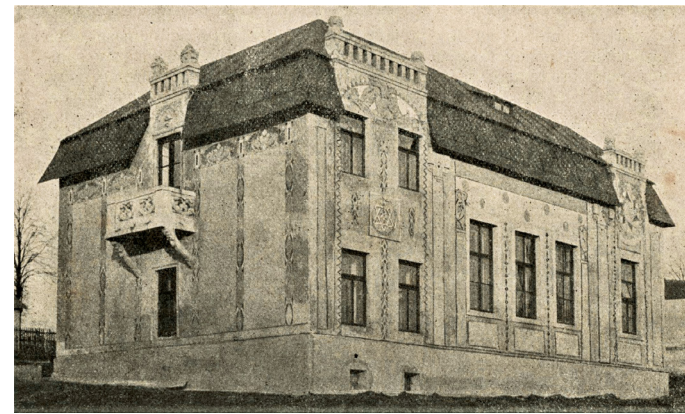
Bývalá měšťanská škola Františka Sokola Tůmy

 ✓

Radvanická palácově pojatá budova školy z roku 1927 nosila řadu let jméno po jednom z předních ostravských literátů počátku 20. století, jímž byl benešovský rodák a neúnavný buditel slezského, ostravského a valašského lidu – František Sokol Tůma (1855–1925). Tůma, jenž prožil v Ostravě téměř třicet let, byl svého času vskutku ostravskou osobností číslo jedna. Není se ale čemu divit, pro náměty ke svým srdceryvným románům se nebál sestoupit i na to nejnižší společenské dno, kde jako jeden z mála místních intelektuálů mohl poznat bídu a nouzi, jakou trpěli jeho houževnatí krajané.

Je-li však řeč o zdejší škole, nelze zde nezmínit ještě jednu významnou literární osobnost, kterou byl radvanický rodák Ladislav Třenecký (1902–1942), jenž se do povědomí Ostravanů zapsal jako autor působivých hornických próz s erotickým nábojem.

Radvanický rodák a spisovatel Ladislav Třenecký (převzato z Wikimedia Commons)

Spolkový dům radvanických spiritistů na pohlednici z r. 1915 (převzato z fondu Regionálního oddělení KMO)

Spolkový dům radvanických spiritistů

 ✓

Za kolébku moderního spiritismu se považují Spojené státy americké poloviny 19. století. Odtamtud pak tento duchovnědný směr pronikal postupně přes západní Evropu až do Čech, kde se následně rozšířil zejména v Podkrkonoší. Jeho druhým největším českým centrem se však měly stát právě slezsko-ostrovské Radvanice, kde v roce 1911 vznikla organizace Bratrské sdružení československých spiritistů. O tři roky později započal již radvanický spolek s výstavbou vlastního spolkového domu, který byl pro velký členský zájem následně rozšířen.

Ačkoli se slezští spiritisté dočkali ve světě značného uznání, počátky jejich zdejšího působení nebyly vůbec snadné. Jejich seance byly z počátku nezřídká navštěvovány různými policejními agenty. Někteří spiritisté byli předvoláváni k výsledkům a soudům, jiní byli vypovídáni ze zaměstnání či dokonce ze svých domovů. Spiritisté se svými tajuplnými kontakty se záhrobím byli zkrátka mnohými považováni za podvodníky, nebo ještě hůř za dáblůvy spojence, proto se jejich více či méně pokřivený obraz šířil snad celou českou literaturou minulého století. Avšak najdou se i tací autoři, které toto tajemné společenství fascinuje ještě dnes.

Dům světoznámého mediijního kreslíře Josefa Kotziana

 ✓

Jedním z předních členů radvanického spiritistického spolku Bratrství byl po dlouhá léta znamenitý mediijní kreslíř Josef Kotzian (1889–1960). Tento skromný a pozoruhodný umělec, který se původně vyučil jako strojník, vstoupil do řad spiritistů v období před první světovou válkou, kterou strávil kvůli zdravotním obtížím a zaměstnání v kamenouhelném průmyslu jako nevoják v zázemí.

Někdy na konci první světové války se pak začal věnovat mediijní kresbě a už do roku 1925 stihl vytvořit přes dvě stě unikátních ornamentálních kreseb astrálních rostlin. O jeho výtvarných počinech, které podepisoval jménem „řídícího ducha“ Solferino a které vystavoval na řadě kolektivních spiritistických výstav u nás i v zahraničí, bylo napsáno mnohé již v době jeho působení.

Dnes je Josef Kotzian řazen mezi nejvýznamnější představitele českého Artu Brut vůbec.

Jedno z působivých děl mediijního kreslíře Josefa Kotziana (převzato z fondu Regionálního oddělení KMO)

Kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie

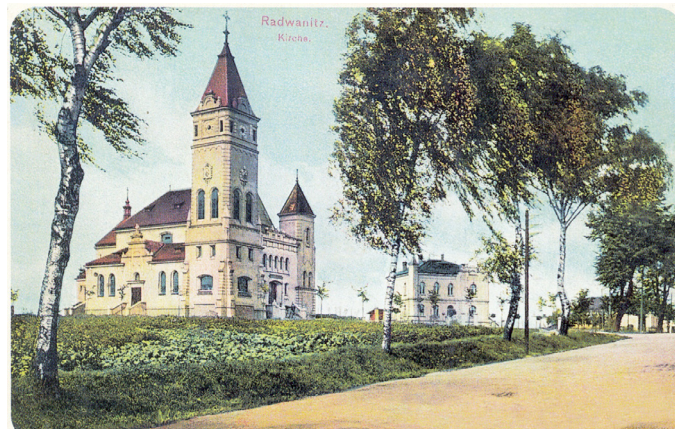
 ✓

Radvanický kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie, jenž byl postaven mezi lety 1904–1907 dle projektu Bohumila Židlického, patří bezpochyby mezi největší architektonické skvosty této slezsko-ostrovské městské části. Věděli jste však, že se tato působivá církevní stavba, postavená ve smíšeném slohu slovanské renesance, promítla rovněž do jednoho skvostu české literatury?

Řeč je samozřejmě o pozoruhodné společensky angažované románové fresce Haldy (1927) z pera přední české realisticko-naturalistické spisovatelky Anny Marie Tilschové (1873–1957). Možná vám ale bude vrtat hlavou, proč se jedna z nejocetovanějších pražských měšťanských spisovatelek přelomu 19. a 20. století vrhla na psaní románu o nuzné hornické Ostravě. Odpověď je prostá, protože právě k tomuto městu se váže jeden z jejích nejsilnějších zážitků.

„Jednou po prázdninách v Beskydech jsem sfárala na šachtu a po tom klidu v lesích beskydských snad dvakrát silně na mne působila Ostrava i jáma. Byl to jeden z nejmocnějších dojmů mého celého života, ty první tři hodiny pod zemí, kdy návrat na vzduch a slunce mi připadal jako osvobození.“

poznámala si svého času slavná pražská spisovatelka.

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie na počátku 20. století (převzato z fondu Regionálního oddělení KMO)

Okruhy literárních procházek Knihovny města Ostravy

- ✓ Ostrava – město literatury I. Od Pavouka k Lesu
- ✓ Ostrava – město literatury II. Nejmladší ostravská literatura
- ✓ Za ostravskou literaturou na haldu Ema
- ✓ Ostravské literární stezky Jaroslava Žily
- ✓ Literatura Bohumína
- ✓ S hrůzou v zádech. Literární „výšlap“ na Emu po stopách ostravských hororů
- ✓ Literatura v Porubě – Poruba v literatuře
- ✓ Literárním Přívozem
- ✓ Literárními stezkami Moravské Ostravy

Můžete se těšit na řadu nových literárně-poznávacích okruhů nejen v Ostravě!

REGION

KNIHOVNA!!!

Rezervace jednotlivých procházek:
ligocky@kmo.cz

email: region@kmo.cz

tel.: 599 522 543, 724 137 829

www.kmo.cz/region